

Dav, ticho a ráj

Ježíš řekl: Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka. Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrna nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek.

Lk 23,8-27

Když Herodes Ježíše spatřil, velmi se zaradoval; už dávno si ho totiž přál vidět, poněvadž o něm mnoho slyšel, a doufal, že uvidí, jak dělá nějaký zázrak. Kladl mu mnoho otázek, ale on mu na nic neodpovídal. Byli při tom i velekněží a zákoníci a neústupně na něj žalovali. Tu se od něho Herodes se svými vojáky pohrdavě odvrátil, vysmál se mu, dal ho obléci ve slavnostní šat a poslal ho zase k Pilátovi. Toho dne se Herodes a Pilát stali přáteli; před tím totiž bylo mezi nimi nepřátelství. Pilát svolal velekněze, členy rady i lid a řekl jim: „Přivedli jste přede mne tohoto člověka, že pobuřuje lid; já jsem ho, jak vidíte, před vámi vyslechl a neshledal jsem na něm nic, z čeho jej obviňujete. Ani Herodes ne; vždyť nám ho poslal zpět. Je zřejmé, že nespáchal nic, proč by zasluhoval smrt. Dám ho na místě potrestat a pak ho propustím.“ Musel jim totiž o svátcích propustit vždy jednoho člověka. Ale oni všichni najednou křičeli: „Pryč s ním! Propuště nám Barabáše!“ To byl člověk, kterého uvrhli do vězení pro jakousi vzpouru ve městě a vraždu. Tu k nim Pilát znovu promluvil, neboť chtěl Ježíše propustit. Avšak oni křičeli: „Na kříž, na kříž s ním!“ Promluvil k nim potřetí: „Čeho se vlastně dopustil? Neshledal jsem na něm nic, proč by měl zemřít. Dám ho zbičovat a pak ho propustím.“ Ale oni na něm s velkým křikem vymáhali, aby ho dal ukřižovat; a jejich křik se stále stupňoval. A tak se Pilát rozhodl jim vyhovět. Propustil toho, který byl vsazen do vězení pro vzpouru a vraždu a o kterého žádali; Ježíše vydal, aby se s ním stalo, co chtěli. Když jej odváděli, zastavili nějakého Šimona z Kyrény, který šel z pole, a vložili na něho kříž, aby jej nesl za Ježíšem. Za ním šel veliký

zástup lidu; ženy nad ním naříkaly a oplakávaly ho.

Lk 23,32-43: Spolu s ním byli vedeni na smrt ještě dva zločinci. Když přišli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jej i ty zločince, jednoho po jeho pravici a druhého po levici. Ježíš řekl: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ O jeho šaty se rozdělili losem. Lid stál a díval se. Členové rady se mu vysmívali a říkali: „Jiné zachránil, ať zachrání sám sebe, je-li Mesiáš, ten vyvolený Boží.“ Posmívali se mu i vojáci; chodili k němu a podávali mu ocet a říkali: „Když jsi židovský král, zachraň sám sebe.“ Nad ním byl napsán písmem řeckým, latinským a hebrejským: „Toto je král Židů.“ Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal: „To jsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“ Tu ho ten druhý okřikl: „Ty se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi sám odsouzen ke stejnému trestu. A my jsme odsouzeni spravedlivě, dostáváme zaslouženou odplatu, ale on nic zlého neudělal.“ A řekl: „Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.“ Ježíš mu odpověděl: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“

I. DAV

Není to tak dávno, co lidi provolávali Ježíšovi slávu a vítali ho jako krále. Dnes se skanduje „Pryč s ním!“ a „Ukřižovat!“ Nevíme, kdo byli ti lidé a jestli jsou to dva různé zástupy, které se překřikují a jdou si vzájemně na nervy, nebo jestli je to jeden a týž dav, který změnil názor. Jak se v tom asi vyzná třeba normální venkovan, který jde na svátky do chrámu? Ježíše nejspíš ani nezná, leda se o něm možná něco doslechl – ovšem co, to záleží na tom, s kým se zrovna potkal. Stejnou věc vám někdy dva lidé podají velmi různě.

„Pojďte s náma, dneska to začne! Už nebudeme mlčet!“ A tak nemlčí a nahlas volají „Ať žije Ježíš!“ anebo „Ježíše pověsit!“, to podle toho, jaká nálada tu vládne. Leckdo se asi rád přidá, možná spíš kvůli atmosféře, než kvůli tomu, co se tu volá. Atmosféra houfu bývá podmanivá a nabízí pocit jakési spřízněnosti – což není tak málo, zvláště pokud si ve společnosti připadáte odstrčení.

Stane-li se přitom terčem nějaký společný nepřítel, jako v tomto případě Ježíš, nemívá to dobrý konec a je jedno, že v tom byl nevinně. Ze spřízněnosti v hněvu bývá pak někdy bohlav a dodatečné ujišťování, že jsme ze začátku nevěděli, kam až to může dojít, když si houf osvojí chování smečky.

„Ať žije Ježíš, náš král!“ Co to člověku přinese do života, co se změní, bude-li tuhle větu taky skandovat? Ježíš chtěl, ať popadneme svůj kříž a následujeme ho, a nestál o roli někoho, kdo nám má vyplňovat přání, a běda jestli ne. A to druhé: „Zrádcům smrt, pryč s ním!“ V čem by mi mělo být prospěšné, když někoho zabijou? Jestli máme nesplnitelná přání, co nám pomůže, když skončujeme s jedním takovým, kdo nám je taky zase nesplnil?

II. TICHŮ

V Ježíšově příběhu (a asi v každém lidském příběhu) se hodně křičí, hodně jásá a pak i hodně pláče. V Ježíšově příběhu se však také hodně mlčí. Tedy Ježíš mlčí, jiní moc ne. Král Herodes, k němuž Ježíše poslali na výslech, se nedočkavě těšil na zázrak a na nějakou náboženskou parádu, a když se jí nedočkal, dal najevo své pohrdání. Což udělali i vojáci a dál to stíhání nevinného pojali jako estrádu, která se popase na jeho trapném ponížení. „Proč ho sem zas vedete? Vždyť nic neudělal,“ pravil úředník Pilát, když k němu Ježíše už podruhé přivedli: „Když je nevinný, tak ho jenom nechám zmlátit a tím to končí.“ Ale dav už tou dobou prahl po krvi: „Jestli dáš někomu milost, tak tomu vrahovi odvedle, tomuhle ne!“ Ježíš na to všechno nic neříkal: neměl potřebu se hájit před někým, kdo ho v srdci předem odsoudil (byť těžko říct za co). Co jim taky měl říkat? Vlekl svůj kříž, sotva ho unesl, a tak přinutili jakéhosi Šimona, aby mu s ním pomohl.

Možná, když táhnete svůj životní kříž, vám s ním taky nějaký takový Šimon pomůže. Nebo vy jemu. Aniž bych je srovnával s tím Ježíšovým, máme v životě křížů habaděj. Třeba těžké nemoci. Trápení s lidmi, někdy s těmi nejbližšími. Beznaděj uprchlíků z rozbitých míst, kde už se nedá bydlet (a ani už možná nemají s

kým). Dav mezitím něco skanduje, odsudků i rad má na rozdávání - a mlčeti zlato, když nevím, co dobrého říct.

„Vezmi svůj kříž a následuj mě,“ řekl kdysi svým žákům Ježíš a to „následuj mě“ znamená hledejte naději, kterou Bůh nabízí a Ježíš k ní ukazuje a vede.

III. RÁJ

Na kopci za městem ho pak ukřižovali a vedle něj zleva i zprava dva zločince. Jeden z nich se přidal k posměváčkům: „Pokud jsi zachránce, tak nás zachraň, ne? Udělej něco, ať to s námi dobře dopadne! Však je to i ve tvém zájmu!“ Té jeho větě se není co divit, přesně tak to lidi vnímávají: že když máme trápení, tak ať nás ho Bůh nějak zbaví; však je to i v jeho zájmu, mnohem víc lidí by mu pak věřilo. Ani jemu však Ježíš neodpověděl. Co by mu měl říct? Baval se jen s tím druhým, který svůj úděl přijal a přijal ho snad i jako zasloužený a vyslovil prosbu, aby na něj Ježíš nezapomněl, až přijde do svého království. „Ještě dnes budeš se mnou v ráji,“ odvětil Ježíš.

Ten člověk - trochu po vzoru marnotratného syna z jednoho podobenství - netrval na všem, nač si dělával nárok, nepyšnil se svými klady ani svou minulostí a namířil si to s prosbu k nebeskému Otci, který pro něj, provinilého, má otevřenou náruč.

* * *

A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město...

A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: "Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, a setře jim každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude - neboť co bylo, pominulo." Ten, který seděl na trůnu, řekl: "Hle, všechno tvořím nové."

To město nepotřebuje ani slunce ani měsíc, aby mělo světlo: září nad ním sláva Boží a jeho světlem je Beránek. Národy budou žít v jeho světle; králové světa mu odevzdají svou slávu. Jeho brány zůstanou otevřeny, protože stále trvá den, a noci tam už nebude.

Ať vás pevná naděje Boží milosti provází celým vaším životem
jako pozvání, jako síla a jako životní radost,
kež vás zbavuje tíhy vin
a kež vás přivádí k ochotě odpustit.
Ať vás láska Boží provází na každém kroku
a kež vás naplňuje vnitřní radostí a pokojem.
Amen.